

HE 188/2024 vp
Y-Säätiö sr, Teija Ojankoski

ASIA: ASIAANTUNTIJALAU SUNTO VALTION TUKEMAN
ASUNTORAKENTAMISEN KESKUKSESTA

VIITE: HE 188/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksesta ja
siihen liittyviksi laeiksi

Y-Säätiö sr kiittää mahdollisuudesta lausua Eduskunnan
ympäristövaliokunnalle hallituksen esityksestä Valtion tukeman
asuntorakentamisen keskuksesta, ja lausuu pyydettyä kunnioittaen
seuraavaa.

Lausunnonantajasta

Y-Säätiö-konserni on suurin valtakunnallisesti toimiva yleishyödyllinen,
sitoutumaton ja voittoa tavoittelematon vuokranantaja Suomessa, lisäksi Y-
Säätiö on asunnottomuustyön kehittäjä ja asiantuntija. Y-Säätiö on perustettu
1985 ja se edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta tarjoamalla
kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja omakustannusperusteisesti. Y-Säätiöllä on
18 902 asuntoa 58 paikkakunnalla. Asuntokantamme koostuu M2-Kotien
11 399 vuokra-asunnosta ja erityisryhmille tarkoitetuista 7503 Y-Kodeista.
Asukkaidemme sosiaalinen ja taloudellinen hyvinvointi ovat toimintamme
keskiössä. Toteutamme kehittämishankkeita ja teemme tutkimusta,
tarjoamme asukkaillamme työmahdollisuuksia, sekä olemme kansallisesti ja
kansainvälisesti Asunto ensin -työtä kehittävä toimija. Meillä työskentelee
lähes 200 asumisen ammattilaista.

Lausunto

Y-Säätiö muistuttaa valtion asuntopolitiikan ja sen toimeenpanon ratkaisujen
pitkäjänteisyyden vaatimuksesta. Aran tehtävien siirrossa
ympäristöministeriöön perustettavaan uuteen Valtion tukeman
asuntorakentamisen keskukseen Y-Säätiö näkee riskinä sen, että
vuosikymmenten aikana toteutettu ja kehitetty asuntopolitiikan toimeenpano
sulautuu osaksi suurta ministeriöorganisaatiota ja nykyisen Aran
asiantuntijoiden osaaminen tehtävineen hajautuu. Kuten jo lausunnossaan
hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Asumisen rahoitus- ja
kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamisesta Y-Säätiö toteaa, että Ara
organisaationa on ollut toimiva kokonaisuus niin hanketoteutuksen,

Y-Säätiö

Pitäksällanranta 3 A
00530 Helsinki
Y-tunnus 0623680-7
ysaatio.fi

rahoituksen kuin kehittämisen näkökulmista. Y-Säätiö huomauttaa edelleen, että perustettavan uuden keskuksen kehittämismyönteisyys on tarpeen ottaa huomioon sen perustamisesta alkaen.

Y-Säätiö pitää ongelmallisena ja poikkeuksellisenä sitä, että lainsäädäntö ja toimeenpaneva uusi keskus sijoittuvat samaan organisaatioon ja mahdollisesti saman johtamisjärjestelmän sisään. Y-Säätiö muistuttaa, että hyvän hallintotavan mukaisesti on perinteisesti noudatettu ns. vallan kolmijako-oppia, jossa lainsäädäntövalta, täytäntöönpano ja tuomiovalta on eriytetty toisistaan. Y-Säätiö esittää huolen uuden keskuksen itsenäisen roolin varmistamisesta ympäristöministeriössä. Myös siirrosta aiheutuvat kustannukset esitysluonnoksen mukaan ovat mittavat. Taloustilanteessa, jossa säästöjä haetaan monin tavoin, ei siirto vaikuta kustannusten takia juuri nyt tarkoituksenmukaiselta.

Y-Säätiö näkee uuden keskuksen perustamisen ja Aran tehtävien siirron aikataulun liian kiireisenä ja esittää Aran tehtävien siirtoa toteutettavaksi aikaisintaan 1.6.2025. On erityisen tärkeää valmistella siirto huolellisesti niin, että varmistetaan nykyisen Aran henkilöstön erityisosaamisen säilyttäminen uuden keskuksen toiminnassa. Erityisosaamista on niin valtion tukeman asuntotuotannon, tiedontuotannon kuin asumisen kehittämisen monipuolisissa asiantuntijatehtävissä.

Lisäksi Y-Säätiö muistuttaa, että digitaalisen työympäristön saattamisesta osaksi valtioneuvoston työympäristöä on palvelukatkosten riski. Näihin on tarpeen varautua siten, ettei työympäristömuutos aiheuta Ara-toimijoille lisäkustannuksia esimerkiksi hankekäsittelyaikojen pitkittymisen takia. Y-Säätiö vielä huomauttaa, että nykyisen Aran sivusto www.ara.fi sisältää merkittävän määrän tietoa, jonka saatavuus on syytä varmistaa vuoden 2025 alusta alkaen.

Säännöskohtaisena kommenttina Y-Säätiö toteaa, että tehtävän merkittävyys takia ja riittävän erillisyyden varmistamiseksi uuden keskuksen johtamista ja ratkaisovaltaa koskeva 3 § tulisi muuttaa siten, että johtajan nimittää ympäristöministeriön sijaan valtioneuvosto.

Helsingissä 15.11.2024

Teija Ojankoski
Toimitusjohtaja

Y-Säätiö

Pitäksällanranta 3 A
00530 Helsinki
Y-tunnus 0623680-7
ysaatio.fi